ECLI:LV:RIRT:2019:0906.C33549718.6.S

Lietas Nr. C33549718
C-1656-19/24

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Jūrmalā 2019. gada 6. septembrī

Rīgas rajona tiesa,
tiesnese Ilze Freimane,
tiesas sēdes sekretāre Ilze Tjarve,
piedaloties prasītāja pārstāvei /pers. A/,
izskatīja atklātā tiesas sēdē civillietu /pers. B/ prasībā pret /pers. C/ par parāda piedziņu.

Aprakstošā daļa

/pers. B/ 2018. gada 14. septembrī cēla tiesā prasību pret /pers. C/ par parāda piedziņu. Pamatojoties uz Civillikuma 1511., 1587., 1757., 1759., 1765., 1829., 1934., 1945. pantu, lūdz piedzīt no atbildētājas parādu 8345,73 *euro*, likumiskos procentus 2791,49 *euro* un visus tiesāšanās izdevumus.

Prasības pieteikums pamatots ar turpmāk norādīto.

Laika posmā no 2011. gada līdz 2013. gadam atbildētāja aizņēmās no prasītāja naudas līdzekļus 8345,73 *euro* apmērā saskaņā ar pašrocīgi izrakstītām parādzīmēm, un tieši – 2011. gada 20. septembrī – 2000 *euro*, mutiski nosakot aizdevuma atmaksas termiņu 2013. gada 1. janvāris, 2012. gada 20. janvārī – 3000 *euro* ar atmaksas termiņu 2013. gada 20. janvāris, 2012. gada 26. jūnijā – 1500 latus, kas atbilst 2134,30 *euro*, ar atmaksas termiņu 2013. gada 1. janvāris, 2012. gada 26. septembrī – 500 *euro* ar atmaksas termiņu 2012. gada 26. oktobris, 2013. gada 12. martā – 500 latus, kas atbilst 711,43 *euro*, ar atmaksas termiņu 2013. gada 12. maijs.

Atbildētāja noteiktajos termiņos nav atmaksājusi parādu un nav mēģinājusi vienoties ar prasītāju par citiem samaksas termiņiem.

Prasītājs ir aprēķinājis atbildētājai likumiskos nokavējuma procentus par laiku no 2013. gada 1. janvāra līdz 2018. gada 23. jūlijam 2791,49 *euro* apmērā.

Atbildētājai 2015. gada 5. oktobrī nosūtīti brīdinājumi ar lūgumu samaksāt parādu sešu mēnešu laikā no sūtījuma iesniegšanas dienas atbildētājas pasta nodaļā. Vienlaikus atbildētāja brīdināta par to, ka parāda savlaicīgas nesamaksāšanas gadījumā prasītājs savu interešu aizsardzībai vērsīsies tiesā. Nevienu no prasītāja sūtījumiem atbildētāja pasta nodaļā nav izņēmusi, tie nosūtīti atpakaļ prasītājam.

Prasītājs 2016. gadā ieguva informāciju, ka atbildētāja ir sniegusi nepatiesu informāciju par savu deklarēto dzīvesvietas adresi, līdz ar ko prasītājs 2017. gada 1. februārī atkārtoti nosūtīja atbildētājai pretenzijas par parāda samaksu uz abām zināmajām adresēm. Arī šie sūtījumi no pasta nodaļas netika izņemti, bet nosūtīti atpakaļ prasītājam.

Atbildētājas rakstveida paskaidrojums par celto prasību tiesā nav saņemts.

Tiesas sēdē prasītāja pārstāve uzturēja prasību pilnā apmērā uz prasības pieteikumā norādītajiem motīviem.

Atbildētāja uz tiesas sēdi nav ieradusies. Tiesā 2019. gada 19. augustā saņemts /pers. C/ iesniegums, kurā lūgts atlikt tiesas sēdi sakarā ar to, ka atbildētāja neatrodas Latvijas Republikā sakarā ar vīra veselības stāvokli, kuram veikta sirds operācija Īrijā un nepieciešama pastāvīga aprūpe. Iesniegumam pievienots /pers. D/ izrakstīts rēķins un recepte angļu valodā bez tulkojuma. Tiesa atzīst, ka iesniegtie dokumenti neapstiprina atbildētājas iesniegumā norādītos faktus, līdz ar ko atbildētājas neierašanās uz tiesas sēdi vērtējama kā neattaisnota.

Atbildētājas pārstāve uz tiesas sēdi nav ieradusies, par neierašanās iemesliem tiesu nav informējusi, par tiesas sēdes vietu un laiku paziņots likumā noteiktajā kārtībā.

Nekonstatējot Civilprocesa likuma 209. pantā norādītos iemeslus lietas izskatīšanas atlikšanai, tiesa, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 156. panta pirmo daļu, atzīst par iespējamu izskatīt lietu bez atbildētājas vai viņas pārstāves klātbūtnes tiesas sēdē.

Motīvu daļa

Noklausījusies prasītājas paskaidrojumus, pārbaudījusi un novērtējusi lietā esošos rakstveida pierādījumus, tiesa secina, ka prasība ir pamatota un apmierināma daļēji šādu apsvērumu dēļ.

Civillikuma 1402. pants noteic, ka saistību tiesības rodas vai nu no tiesiska darījuma, vai no neatļautas darbības, vai pēc likuma. Atbilstoši Civillikuma 1511. pantam līgums plašākā nozīmē ir ikkatra vairāku personu savstarpēja vienošanās par kādu tiesisku attiecību nodibināšanu, pārgrozīšanu vai izbeigšanu. Saskaņā ar Civillikuma 1587. pantu tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumu.

Lietas materiāliem pievienota 2011. gada 20. septembra parādzīme, kurā atbildētāja apliecina, ka aizņēmās no prasītāja 2000 *euro*, 2012. gada 20. janvāra parādzīme, kurā atbildētāja apliecina, ka aizņēmās no prasītāja 3000 *euro*, ko apņemas atdot līdz 2013. gada 20. janvārim, 2012. gada 26. jūnija parādzīme, kurā atbildētāja apliecina, ka aizņēmās no prasītāja 1500 latus, ko apņemas atdot līdz 2013. gada 1. janvārim, 2012. gada 26. septembra parādzīme, kurā atbildētāja apliecina, ka aizņēmās no prasītāja 500 *euro*, ko apņemas atdot līdz 2012. gada 26. oktobrim, 2013. gada 12. marta parādzīme, kurā atbildētāja apliecina, ka aizņēmās no prasītāja 500 latus, ko apņemas atdot līdz 2013. gada 12. maijam.

Saskaņā ar Civillikuma 1504. un 1505. pantu, iztulkojot darījumu, jāskatās uz darījumā lietoto vārdu nozīmi, bet, ja rodas šaubas par vārdu nozīmi, jāievēro to jēgums un dalībnieku skaidri izsacītais vai kā citādi izrādītais nodoms.

Tiesa atzīt, ka no parādzīmju satura nepārprotami izriet, ka prasītājs, kā kreditors, jau ir izpildījis savas saistības pret atbildētāju, kā parādnieku, par ko liecina parādzīmēs ietvertie formulējumi pagātnes formā "Es, /pers. C/, [..] aizņēmos 2000 *euro* (divus tūkstošus *euro*) [..]", "Es, /pers. C/, [..] aizņēmos 3000 (Eur) trīs tūkstošus *euro* [..]", "Es, /pers. C/, [..] aizņēmos 1500 Ls (vienu tūkstoti pieci simti latu) [..]", "Es, /pers. C/, [..] aizņēmos 500 *euro* (pieci simti *euro*) [..]" un "Es, /pers. C/, [..] aizņēmos skaidrā naudā (500 latus) [..]".

Tādējādi 2011. gada 20. septembrī, 2012. gada 20. janvārī, 2012. gada 26. jūnijā, 2012. gada 26. septembrī un 2013. gada 13. martā sastādītās parādzīmes ir vienpusēji akti par aizdevuma saņemšanu, ko ar savu parakstu apliecinājusi atbildētāja lietā.

Civillikuma 1431. pants noteic, ka akta parakstīšana, vienalga, vai tas attiecas uz pašu parakstītāju vai trešo personu, uzskatāma par piekrišanu šim aktam, ja tā saturs parakstītājam bijis zināms un ja viņam tajā tiesiskā darījumā, uz kuru akts attiecas, ir personīga interese un ierunas tiesība.

Tiesai, izvērtējot lietas materiālus un parādzīmju saturu, nerodas šaubas, ka prasītājs parādzīmēs norādītajā apjomā ir aizdevis naudu atbildētājai, ko pati atbildētāja ar parakstu ir apliecinājusi.

Saskaņā ar Civillikuma 1943. pantu aizņēmējam jāatdod tāda pati summa vai tāds pats daudzums, kādu viņš saņēmis.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 93. panta pirmo daļu katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība. Civilprocesa likuma 96. panta piektajā daļā noteikts, ka pusei nav jāpierāda fakti, kurus šajā likumā noteiktajā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse.

Atbildētāja nav izmantojusi savas Civilprocesa likuma 74. pantā noteiktās tiesības, nav sniegusi rakstveida paskaidrojumus, nav cēlusi iebildumus pret prasību vai apstrīdējusi prasības pieteikumā minētos faktus, tajā skaitā nav apstrīdējusi arī parāda apmēru, no kā secināms, ka viņai nav pamatotu iebildumu pret prasību.

Tāpat arī atbildētāja nav iesniegusi tiesā pierādījumus parāda samaksai, jo saskaņā ar Civillikuma 1838. pantu tas, ka samaksa izdarīta, jāpierāda tam, kas to apgalvo.

Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst, ka ar lietā iesniegtajiem rakstveida pierādījumiem prasītājs ir pierādījis sava prasījuma pamatotību un prasība daļā par neatmaksātā aizdevuma 8345,73 *euro* apmērā piedziņu ir apmierināma.

Tāpat prasītājs lūdz piedzīt no atbildētājas likumiskos nokavējuma procentus 2791,49 *euro* apmērā.

Saskaņā ar pievienoto likumisko nokavējuma procentu aprēķinu par 2011. gada 20. septembra parādzīmē norādītā parāda samaksas kavējumu prasītājs aprēķinājis procentus 667,20 *euro* apmērā par 2085 kavējuma dienām laika posmā no 2013. gada 1. janvāra līdz 2018. gada 23. jūlijam. Par 2012. gada 20. janvāra parādzīmē norādītā parāda samaksas kavējumu prasītājs aprēķinājis procentus 1007,44 *euro* apmērā par 2056 kavējuma dienām laika posmā no 2013. gada 20. janvāra līdz 2018. gada 23. jūlijam. Par 2012. gada 26. jūnija parādzīmē norādītā parāda samaksas kavējumu prasītājs aprēķinājis procentus 729,75 *euro* apmērā par 2085 kavējuma dienām laika posmā no 2013. gada 1. janvāra līdz 2018. gada 23. jūlijam. Par 2012. gada 26. septembra parādzīmē norādītā parāda samaksas kavējumu prasītājs aprēķinājis procentus 172,16 *euro* apmērā par 2152 kavējuma dienām laika posmā no 2012. gada 26. oktobra līdz 2018. gada 23. jūlijam. Par 2013. gada 12. marta parādzīmē norādītā parāda samaksas kavējumu prasītājs aprēķināti procentus 214,94 *euro* apmērā par 1954 kavējuma dienām laika posmā no 2013. gada 12. maija līdz 2018. gada 23. jūlijam.

Saskaņā ar Civillikuma 1756. pantu pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai uz likumu. Civillikuma 1759. panta pirmajā daļā noteikts, ka procenti jāmaksā arī bez noteiktas norunas, uz likuma pamata, par katru parāda summas nokavējumu, kaut arī parāds pats par sevi būtu bezprocentīgs; šādus procentus sauc par nokavējuma procentiem. Atbilstīgi Civillikuma 1765. panta pirmajai daļai, procentu apmērs cieši jānosaka aktā vai darījumā. Ja tas nav darīts, kā arī tajā gadījumā, ja likums nosaka aprēķināt likumiskos procentus, tas ir, seši procenti no simta gadā.

No lietā iesniegtās 2011. gada 20. septembra parādzīmes redzams, ka tajā nav atrunāts termiņš, kādā jāatmaksā parāds.

Saskaņā ar Civillikuma 1829. pantu, ja izpildījumam nav noteikts termiņš, tad kreditors var to prasīt katrā laikā, bet parādnieks var katrā piemērotā laikā izpildīt.

Ar lietas materiāliem pierādīts, ka prasītājs 2015. gada 5. oktobrī nosūtīja atbildētājai brīdinājumu, kurā norādīts, ka parādu 2000 *euro* apmērā saskaņā ar 2011. gada 20. septembra parādzīmi vēlas saņemt sešu mēnešu laikā no brīdinājuma saņemšanas dienas. Tādējādi secināms, ka tieši šī parāda atmaksas termiņš iestājies 2016. gada 12. aprīlī, par pamatu ņemot Civilprocesa likuma 56.^{1} panta pirmās daļas 3. punktā nostiprināto principu, ka dokumenti ir izsniegti septītajā dienā no nosūtīšanas dienas, ja dokumenti nosūtīti ar pasta sūtījumu.

Ņemot vērā minēto, likumiskie nokavējuma procenti par 2011. gada 20. septembra aizdevumu 2000 *euro* apmērā aprēķināmi par laiku no 2016. gada 13. aprīļa līdz 2018. gada 23. jūlijam, un to apmērs saskaņā ar tiesas veikto aprēķinu ir 273,53 *euro* (2000 *euro* x 6 % / 365 (dienas gadā) x 832 kavējuma dienas).

Arī attiecībā uz pārējo likumisko procentu aprēķinu tiesa konstatē, ka prasītājs to ir veicis nekorekti, gan norādot neatbilstošu kavēto dienu skaitu, gan veicot aprēķinu no pēdējās samaksas izdarīšanas dienas, nevis no nākamās.

Ņemot vērā minēto, likumiskie nokavējuma procenti par 2012. gada 20. janvāra aizdevumu 3000euro apmērā aprēķināmi par laiku no 2013. gada 21. janvāra līdz 2018. gada 23. jūlijam, un to apmērs saskaņā ar tiesas veikto aprēķinu ir 990,74 *euro* (3000 *euro* x 6 % / 365 (dienas gadā) x 2009 kavējuma dienas), par 2012. gada 26. jūnija aizdevumu 1500 latu apmērā (2134,30 *euro*) aprēķināmi par laiku no 2013. gada 2. janvāra līdz 2018. gada 23. jūlijam, un to apmērs saskaņā ar tiesas veikto aprēķinu ir 711,51 *euro* (2134,30 *euro* x 6 % / 365 (dienas gadā) x 2028 kavējuma dienas), par 2012. gada 26. septembra aizdevumu 500 *euro* apmērā aprēķināmi par laiku no 2012. gada 27. oktobra līdz 2018. gada 23. jūlijam, un to apmērs saskaņā ar tiesas veikto aprēķinu ir 172,19 *euro* (500 *euro* x 6 % / 365 (dienas gadā) x 2095 kavējuma dienas), par 2013. gada 12. marta aizdevumu 500 latu apmērā (711,43 *euro*) aprēķināmi no 2013. gada 13. maija līdz 2018. gada 23. jūlijam, un to apmērs saskaņā ar tiesas veikto aprēķinu ir 221,85 *euro* (711,43 *euro* x 6 % / 365 (dienas gadā) x 1897 kavējuma dienas).

Tādējādi kopējais likumisko procentu apmērs, kas aprēķināts līdz 2018. gada 23. jūlijam, ir 2369,82 *euro*. Minētā summa piedzenama no atbildētājas prasītāja labā, jo lietā ir pierādīta saistību neizpilde no atbildētājas puses. Pārējā daļā prasība par likumisko procentu 421,67 *euro* apmērā noraidāma.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 195. pantu sprieduma rezolutīvajā daļā norādāmas prasītāja tiesības par laiku no 2018. gada 24. jūlija līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos 6 % gadā no nesamaksātās pamatparāda summas, ņemot vērā Civillikuma 1763. panta nosacījumu, ka procentu pieaugums apstājas, sasniedzot pamatkapitāla lielumu.

Civilprocesa likuma 41. panta pirmajā daļā noteikts, ka pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Ja prasība apmierināta daļēji, šajā pantā norādītās summas piespriež prasītājam proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram, bet atbildētājam – proporcionāli tai prasījumu daļai, kurā prasība noraidīta.

Ar Rīgas rajona tiesas tiesneses 2018. gada 5. oktobra lēmumu prasītājs daļēji atbrīvots no valsts nodevas samaksas, nosakot maksājamās valsts nodevas apmēru 50 *euro*.

Pamatojoties uz minēto, prasītājam atlīdzināma samaksātā valsts nodeva 48,11 *euro* apmērā, kas aprēķināta proporcionāli apmierināto prasījumu apmēram (96,21 %).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42. pantu tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai.

Tādējādi nesamaksātā valsts nodeva 585,25 *euro* (635,25 *euro* (maksājamās valsts nodevas apmērs no apmierinātās prasības summas (10 715,55 *euro*), kas aprēķināts saskaņā ar Civilprocesa likuma 34. panta pirmās daļas 1. punkta "c" apakšpunktu) – 50 *euro* (prasītāja samaksātās valsts nodevas apmērs) = 585,25 *euro*) apmērā piedzenama no atbildētājas valsts ienākumos.

Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi izskatāmajā lietā kopumā sastāda 3,13 *euro* (lietas 2.lapa), kas sadalāmi starp pusēm proporcionāli apmierināto un noraidīto prasījumu apmēram, proti, prasītājs uzņemas ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 0,12 *euro* apmērā, bet atbildētāja – 3,01 *euro* apmērā. Ņemot vērā to, ka prasītājs, ceļot prasību tiesā ir samaksājis ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 3,20 *euro* apmērā, no atbildētājas prasītāja labā piedzenami 3,01 *euro*, bet jautājums par pārmaksātās naudas summas 0,07 *euro* apmērā atmaksu prasītājam no valsts budžeta līdzekļiem var tikt lemts, pamatojoties uz attiecīga pieteikuma pamata.

Ievērojot Civilprocesa likuma 204.^{1} panta pirmās daļas nosacījumus, tiesa atzīst par pamatotu noteikt, ka spriedums atbildētājai labprātīgi izpildāms 10 dienu laikā no sprieduma likumīgā spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz minēto un saskaņā ar Civilprocesa likuma 5. panta pirmo daļu, 8. panta pirmo daļu, 92. - 97. pantu, 187. panta otro daļu, 189. - 193. pantu, tiesa

nosprieda

prasību apmierināt daļēji.

Piedzīt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, /pers. B/, personas kods /personas kods/, labā parādu 8345,73 *euro*, likumiskos nokavējuma procentus par laiku no 2013. gada 2. janvāra līdz 2018. gada 23. jūlijam 2369,82 *euro* un tiesas izdevumus 51,12 *euro*, kopā piedzenot 10 766,67 *euro* (desmit tūkstoši septiņi simti sešdesmit seši *euro* 67 centi).

Atzīt /pers. B/, personas kods /personas kods/, tiesības par laiku no sprieduma 2018. gada 24. jūlija līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, likumiskos 6 % gadā no nesamaksātās pamatparāda summas, ņemot vērā Civillikuma 1763. panta nosacījumu, ka procentu pieaugums apstājas, sasniedzot pamatkapitāla lielumu.

Noraidīt prasību daļā par likumisko procentu 421,67 *euro* apmērā piedziņu.

Piedzīt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos valsts nodevu 585,25 *euro* (pieci simti astoņdesmit pieci *euro* 25 centi).

Noteikt, ka tiesas spriedums izpildāms labprātīgi 10 (desmit) dienu laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Samaksa /pers. B/, personas kods /personas kods/, veicama AS "Swedbank" norēķinu kontā Nr. /numurs/

Valsts nodeva iemaksājama – Saņēmējs: Valsts kase, reģistrācijas numurs 90000050138, Saņēmēja iestāde: Valsts kase, BIC kods TRELLV22, konta numurs LV55TREL1060190911200. Maksājuma mērķī jānorāda civillietu identificējoša informācija.

Tiesas izdevumu samaksu apliecinoši dokumenti iesniedzami tiesas kancelejā, lai netiktu uzsākta nolēmuma piespiedu izpilde.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā 20 (divdesmit) dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas rajona tiesā.

Tiesnese I.Freimane